

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

ZAKON BR. 03 L- 182

O ZAŠTITI OD NASILJA U PORODICI

Skupština Republike Kosovo;

Na osnovu člana 65 (1) Ustava Republike Kosovo,

Usvaja

ZAKON O ZAŠTITI OD NASILJA U PORODICI

POGLAVLJE I
OPŠTE ODREDBE

Član 1
Cilj zakona

1. Ovaj zakon ima za cilj sprečavanje nasilja u porodici, to jest sve forme nasilja, sa odgovarajućim zakonskim merama prema članovima porodice, koje su žrtve nasilja u porodici, posvećujući posebnu pažnju deci, starim osobama i licima sa ograničenim sposobnostima.
2. Ovaj zakon, takodje ima za cilj i tretiranje izvršilaca nasilja u porodici i ublažavanje posledica.

Član 2 **Definicije**

1. Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1.1. **U porodičnij vezi** smatraju se lica:

1.1.1. ako su vereni ili su bili vereni;

1.1.2. ako su venčani ili su bili venčani;

1.1.3. ako su vanbračni supružnici ili su živeli u vanbračnoj zajednici;

1.1.4. ako žive u zajedničkom domaćinstvu ili su živeli u takvom domaćinstvu;

1.1.5. ako koriste zajednički kuću ili su u krvnoj vezi, u braku, usvojeni, pastorki ili su u starateljskom odnosu, uključujući roditelje, dedu i babu, decu, unuke, braću i sestre, tetke, ujake ili rođake;

1.1.6. ako su roditelji zajedničkog deteta;

1.1.7. ako su strane u sporu u vezi porodičnog odnosa;

1.2. **Nasilje u porodici** - jedno ili više namernih dela ili postupaka koje jedno lice izvrši nad drugim licem sa kojim je ili je bio u porodičnom vezi, kao što su, ali se ne ograničava samo na:

1.2.1. korišćenje fizičke ili psihičke prinude protiv drugog člana porodice;

1.2.2. takvo drugo delo člana porodice koje može da nanese, ili preti da će da nanese fizički ili psihički bol;

1.2.3. izazivanje osećanja straha, opasnosti ili ugrožavanje digniteta;

1.2.4. fizički napad bez obzira na posledice;

1.2.5. vređanje, zlostavljanje, nazivanje pogrđnim imenima i drugi načini grubog uznemiravanja;

1.2.6. stalno ponavljanje ponašanja sa ciljem ponižavanja drugog lica;

1.2.7. seksualni odnos i seksualno maltretiranje bez saglasnosti;

1.2.8. protivzakonito ograničavanje slobode kretanja drugog lica;

1.2.9. oštećivanje ili uništavanje imovine i zastrašivanje da će to biti urađeno;

1.2.10. dovođenje drugog lica u situaciju da se ono boji za svoje fizičko, emocionalno i ekonomsko stanje;

1.2.11. ulaženje ili isterivanje uz korišćenje nasilja iz zajedničkog stana ili stana drugog lica;

1. 2.12. otmica.

1.3. **Štićena strana** - lice protiv kojeg je vršeno nasilje u porodici i njegovog/njenog podređenog u čiju korist je zahtevan nalog za zaštitu, nalog za hitnu zaštitu ili privremeni nalog za zaštitu.

1.4. **Zahtev** - akt kojim se traži zaštita od nasilja u porodici.

1.5. **Izvršilac nasilja u porodici** - lice koje je izvršilo jednom ili više puta nasilje u porodici, protiv kojeg se zahteva izdavanje naloga za zaštitu, nalog za hitnu zaštitu ili nalog za privremenu hitnu zaštitu.

1.6. **Žrtva** - lice koje je bilo izloženo nasilju u porodici.

1.7. **Ovlašćeni predstavnik** - lice koje je ovlašćeno da štiti interese štićene strane i za obezbeđivanje podrške i pomoći žrtvama.

1.8. **Štićenik žrtava** - znači službeno ovlašćeno lice koji neposredno pomaže oštećenu stranu od prvih kontakata sa nadležnim zaštitnim oraganima, savetuje, pokreće postuaka za određivanje zaštitnih mera, obavezan je da učestvuje na svim sudskim raspravama, da nadgleda odvijanje sudskog procesa

1.9. **Nalog za zaštitu** - nalog izdat sudskom odlukom gde su predviđene zaštitne mera prema žrtvi.

1.10. **Nalog za hitnu zaštitu** - nalog privremeno izdat sudskom odlukom.

1.11. **Nalog za privremenu hitnu zaštitu** - nalog izdat van radnog vremena sudova.

Član 3

Jurisdikcija suda, nadležni organi i zaštitne mere

1. Opštinski sud koji ima jurisdikciju u opštini gde podnosioc zahteva živi ili gde mu je boravište ili prebivalište je nadležan za donošenje zaštitnih mera.

2. Svaki opštinski sud je nadležan da razmotri zahtev za zaštitu ili hitnu zaštitu i da izda nalog, ako je nadležni sud, po stavu 1 ovog člana podneo zahtev za zaštitu ili hitnu zaštitu tom sudu i ako taj sud ima jurisdikciju u opštini gde je zaštićena strana promenila mesto prebivališta ili boravistašta, ili ako ta promena služi najboljem interesu zaštićene strane.

3. Ako je zahtev podnet nadležnom sudu, isti je sud nadležan da razmotri zahtev za zaštitu po nalogu ili zahtev za hitnu zaštitu i da izda nalog.
4. Zaštitne mere donose se sa ciljem zaštite od nasilja u porodici, za zaštitu lica koje je izloženo nasilju, u cilju otklanjanja okolnosti koje utiču, ili mogu da utiču na izvršavanje drugih dela.
5. Opštinski nadležni sud putem naloga za zaštitu, ili naloga za hitnu zaštitu može da donese jednu ili više zaštitnih mera.
6. Nadležni organ za sprovođenje zaštitnih mera je Policija Kosova.

Član 4

Zaštitna mera psihosocijalnog lečenja

1. Obavezna zaštitna mera psihosocijalnog lečenja može da bude izrečena izvršiocu nasilja u porodici, u kombinaciji sa nekom drugom preventivnom merom, u cilju sprečavanja nasilnog ponašanja izvršioca, ili ako postoji rizik od ponavljanja dela nasilja u porodici.
2. Mera iz stava 1 ovog člana traje sve dok ne prestanu da postoje razlozi zbog kojih je izrečena mera, ali ne može da traje duže od šest meseci.
3. Odgovorno Ministarstvo za rad socijalnu zaštitu, u saradnji sa odgovornim ministarstvom za zdravlje priprema i predlaže za usvajanje u Vladi, podzakonski akt kojim će utvrditi način i mesto sprovođenja psihosocijalnog lečenja.

Član 5

Zaštitna mera zabrane približavanja žrtvama nasilja u porodici

1. Zaštitna mera zabrane približavanja žrtvi nasilja u porodici, kao i njegovom/njenom podređenom i drugim licima, ako je to potrebno može da bude izrečena licu koje je izvršilo nasilje u porodici, ako postoji rizik da se ponovi to delo.
2. U nalogu kojim se izriče mera zabrane približavanja žrtvi nasilja u porodici, sud utvrđuje mesto, region i daljinu unutar koje izvršilac ne sme da se približi žrtvi nasilja u porodici.

Član 6

Zaštitna mera zabrane uznemiravanja lica izloženih nasilju

1. Zaštitna mera zabrane uznemiravanja u skladu sa definicijom datoj u članu 2 stav 1.2 ovog zakona može da bude izrečena izvršiocu nasilja u porodici ako postoji rizik od ponavljanja nasilja u porodici.

2. Starateljstvo nad detetom privremeno se poverava žrtvi nasilja u porodici, a roditeljsko pravo se privremeno oduzima izvršiocu nasilja u porodici.

Član 7

Zaštitna mera udaljavanja iz stana, kuće ili drugog stambenog prostora

1. Zaštitna mera udaljavanja iz stana, kuće ili drugog stambenog prostora, može da bude izrečena licu koje je izvršilo nasilje u porodici nad članom porodice sa kojim živi u stanu, kući ili bilo kom drugom stambenom prostoru, ako postoji rizik od ponavljanja nasilja u porodici.

2. Lice kojem je izrečena mera iz stava 1. ovog člana, obavezno je da odmah napusti stan, kuću ili drugi stambeni prostor, u prisustvu policijskog službenika.

Član 8

Zaštitna mera praćenja žrtava nasilja

1. Zaštitna mera praćenja žrtava može da bude izrečena sa ciljem zaštite u toku uzimanja ličnih stvari.

2. Mera iz stava 1. ovog člana sprovodi se u prisustvu policijskog službenika.

Član 9

Zaštitna mera obaveznog lečenja od zavisnosti od alkohola i psihotropnih supstanci

1. Zaštitna mera obaveznog lečenja od zavisnosti od alkohola i psihotropnih supstanci, može da bude izrečena licu koje je izvršilo nasilje u porodici pod uticajem alkohola ili psihotropnih supstanci, kada postoji rizik od ponavljanja nasilja u porodici.

2. Odgovorno Ministarstvo za zdravlje će doneti podzakonski akt o načinima tretiranja lica prema kojima je izrečena zaštitna mera obavezujućeg medicinskog tretiranja zavisnosti od alkohola i psihotropnih supstanci.

Član 10

Zaštitna mera oduzimanja predmeta

1. Zaštitna mera oduzimanja predmeta kojim je izvršeno delo, ili predmeta za koje postoji sumnja da može da se upotrebi za ponavljanje dela, izriče se sa ciljem zaštite lica nad kojim je izvršeno nasilje u porodici ili drugih lica.

2. Zaštitna mera iz stava 1 ovog člana izriče se primenjuje u skladu sa Krivičnim zakonom Kosova.

Član 11

Imovinske zaštitne mere

1. Pored mera iz članova 4 do 10 ovog zakona, sud može da donese i sledeće mere:
 - 1.1. nalog kojim se izvršiocu nasilja u porodici nalaže da omogući šticenoj strani da koristi stan koji zajedno koriste ili bilo koji njegov deo;
 - 1.2. nalog kojim se izvršiocu nasilja u porodici nalaže da plaća kiriju za privremeni stan u kojem živi šticeeno lice, ili da plaća alimentaciju šticenoj strani i za bilo koje dete, prema kojem izvršilac nasilja u porodici ima obavezu izdržavanja;
 - 1.3. zabrana izvršiocu nasilja ili šticenoj strani da prodaju bilo šta od imovine u utvrđenom vremenskom periodu;
 - 1.4. obezbeđivanje mogućnosti šticenoj strani da samo ona poseduje i koristi određenu ličnu imovinu;
 - 1.5. utvrđivanje bilo koje druge mere koja je potrebna za zaštitu bezbednosti, zdravlja ili dobrobiti šticeene strane ili lica sa kojima je šticeena strana u porodičnoj vezi;
 - 1.6. donošenje naloga kojim se izvršiocu nasilja u porodici nalaže da šticenoj strani dozvoli povratak kući.
2. Izvršilac nasilja u porodici ima pravo da u prisustvu policije uzme svoje lične stvari.
3. Zaštitne mere, predviđene u članu 4,5,6,7,8,9,10,11 izriču se u skladu sa trajanjem zaštitnog naloga.

Član 12

Veza za ostalim naložima

1. Nezavisno od bilo kojeg drugog naloga izdatog of suda ili drugog rešenja izdatog od suda ili drugog nadležnog organa, nalog za zaštitu, nalog za hitnu zaštitu ili nalog za privremenu hitnu zaštitu može se izdati u skladu sa ovim zakonom.
2. Izdavanje naloga za zaštitu, naloga za hitnu zaštitu ili naloga za privremenu zaštitu ne gazi imovinsko ili starateljsko pravo nijednog lica posle isteka roka naloga.

Član 13

Zahtev za donošenje naloga za zaštitu ili naloga za hitnu zaštitu

1. Zahtev za donošenje naloga za zaštitu može da podnese:

- 1.1. štíćena strana;
 - 1.2. ovlašćeni predstavnik štíćene strane;
 - 1.3. zaštitnik ųrtava, posle saglasnosti štíćene strane;
 - 1.4 predstavnik centra za socijalni rad u opštini u kojoj štíćena strana ima boravište ili prebivalište u slučajevima u kojima je ųrtva maloletnik
2. Zahtev za donošenje naloga za hitnu zaštitu moųe da podnese:
- 2.1. štíćena strana;
 - 2.2. ovlašćeni predstavnik štíćene strane;
 - 2.3. zaštitnik ųrtava, posle saglasnosti štíćene strane;
 - 2.4. lice sa kojim je štíćena strana u porodičnoj vezi;
 - 2.5. predstavnik centra za socijalni rad u opštini u kojoj štíćena strana ima prebivalište ili boravište u slučajevima u kojima je ųrtva maloletnik;
 - 2.6. lice koje ima neposredno saznanje o jednom ili više dela nasilja u porodici nad štíćenom stranom.
3. Zahtev za nalog za zaštitu ili nalog za hitnu zaštitu mogu podneti i NVO- koje su familijarizovane problemom ųrtve i koje su dobro upoznate sa njegovim tretiranjem.

Ćlan 14

Naćin podnošenja zahteva za donošenje naloga za zaštitu ili naloga za hitnu zaštitu

1. Zahtev za donošenje naloga za zaštitu ili naloga za hitnu zaštitu podnosi se u pisanom ili usmenom obliku i sadųi:
 - 1.1. naziv suda;
 - 1.2. ime, adresu i zanimanje podnosioca zahteva i izvršioca nasilja u porodici;
 - 1.3. ime i adresu štíćene strane i lica koje zahteva zaštitu strane nad kojom je izvršeno nasilje, kao i porodićnu vezu štíćene strane sa licem koje je izvršilo nasilje u porodici;
 - 1.4. detaljni opis faktićkog stanja i kada je to moguće treba priloųiti i dokaze, kao i obrazloųenje zahteva za donošenje naloga za zaštitu ili naloga za hitnu zaštitu;
 - 1.5. predlog zaštitnih mera.

2. Ako otkrivanje prebivališta ili boravišta podnosioca zahteva, štíćene strane ili lica sa kojim je štíćena strana u porodičnoj vezi, koje treba da bude zaštićeno donošenjem naloga za zaštitu ili naloga za hitnu zaštitu, predstavlja rizik po to lice, tada može da bude preduzeta jedna ili više od narednih aktivnosti:

2.1. zahtev treba da sadrži i alternativnu adresu;

2.2. dodatna adresa u zahtevu treba da bude adresa koja se pojavljuje samo u dokumentima i javnim dosijeima suda; ili

2.3. ako sud zaključi da je objavljivanje adrese u sudskom dosijeju neophodno, taj dosije koji sadrži adresu se drži zatvorenim.

Član 15

Razmatranje zahteva za donošenje naloga za zaštitu

1. Nadležni sud odlučuje u vezi sa zahtevom za donošenje naloga za zaštitu u roku od petnaest dana od prijema tog zahteva.

2. U toku razmatranju zahteva za donošenje naloga za zaštitu, sud održava raspravu kojoj prisustvuju sledeća lica:

2.1. štíćena strana, ovlašćeni predstavnik ili zaštitnik žrtava;

2.2. izvršilac nasilja ili ovlašćeni predstavnik;

2.3. podnosilac zahteva;

2.4. predstavnik centra za socijalni rad u opštini u kojoj stalno ili privremeno živi dole pomenuto lice u slučaju kada:

2.4.1. podnosilac zahteva ima manje od osamnaest (18) godina ili kada je poslovno nesposoban; ili

2.4.2. pretpostavljeno delo nasilja u porodici utiče na lice koje je mlađe od osamnaest (18) godina ili koje je poslovno nesposobno;

2.5. svedoci koje sud smatra potrebnim.

3. Rasprava i izricanje se održava u odsustvu izvršioca nasilja u porodici ukoliko je izvršilac nasilja u porodici regularno pozvan i ako je zahtev podržan dovoljnim dokazima.

4. Sud odmah poziva lica iz stava 2 ovog člana po osnovu Zakona o parničnom postupku.

5. Zahtev se smatra povučenim ako se na raspravi ne pojave ni šticeana strana ni ovlašćeni predstavnik šticeane strane, iako su ova lica regularno pozvana, pri čemu sud nije obavješten o razlozima njihovog odsustva.
6. Povlačenje zahteva ne sprečava podnošenje drugog zahteva.

Član 16

Razmatranje zahteva za donošenje naloga za hitnu zaštitu

1. Sud odlučuje u vezi sa zahtevom za donošenje naloga za hitnu zaštitu u roku od dvadeset četiri (24) sata od prijema tog zahteva.
2. Pri razmatranju zahteva za donošenje naloga za hitnu zaštitu, sud održava raspravu kojoj prisustvuju sledeća lica:
 - 2.1. šticeana strana, ovlašćeni predstavnik ili zaštitnik žrtava;
 - 2.2. izvršilac nasilja ili ovlašćeni predstavnik;
 - 2.3. podnosilac zahteva; i
 - 2.4. bilo koji svedok koji je upoznat sa nasiljem u porodici.
3. Prema potrebi, sud može da održi raspravu u i izda nalog za zaštitu odsustvu izvršioca nasilja u porodici, koristeći i druga alternativna sredstva, uključujući i ona elektronska .

Član 17

Donošenje naloga za zaštitu i naloga za hitnu zaštitu

1. Sud donosi nalog za zaštitu ili nalog za hitnu zaštitu kada smatra da izvršilac nasilja ugrožava bezbednost, zdravlje ili dobrobit šticeane strane i lica sa kojima je šticeana strana u porodičnoj vezi, i kada ta lica treba da budu zaštićena donošenjem naloga za zaštitu ili naloga za hitnu zaštitu.
2. Odluka o nalogu za zaštitu ili hitnu zaštitu izvršava odmah odgovarajućom odlukom, koju je doneo nadležni sud i dostavlja se odmah izvršiocu nasilja u porodici, Policiji Koosva, centrima za socijalni rad kao i drugim stranama u postupku, i odmah je izvršljiva.
3. Posle isteka naloga za zaštitu ili naloga za hitnu zaštitu, prestaju sva izrečena ograničenja.

Član 18

Sadržaj naloga za zaštitu i naloga za hitnu zaštitu

1. U nalogu za zaštitu treba navesti:
 - 1.1. zaštitnu meru koju je doneo sud;
 - 1.2. neizvršenje naloga za zaštitu je krivično delo;
 - 1.3. obaveštenje o pravu na žalbu;
 - 1.4. obaveštenje da izvršilac nasilja ima pravo na pomoć ovlašćenog zastupnika.
2. Trajanje naloga za zaštitu ne može trajati više od 12 meseci, ali uz mogućnost produžavanja najviše za 24 meseci.
3. Odluka o donošenju naloga za hitnu zaštitu sadrži:
 - 3.1 zaštitnu meru koju je doneo sud;
 - 3.2 neizvršenje naloga za hitnu zaštitu predstavlja krivično delo;
 - 3.3 obaveštenje o pravu na žalbu;
 - 3.4 datum pretresa za potvrđivanje naloga za hitnu zaštitu, koji treba da bude održan u roku od osam (8) dana od donošenja naloga za hitnu zaštitu;
 - 3.5 obaveštenje da izvršilac ima pravo na ovlašćenog zastupnika.
4. Trajanje naloga za hitnu zaštitu ističe na kraju saslušanja za potvrđivanje naloga za hitnu zaštitu.
5. U toku pretresa za potvrđivanje naloga za hitnu zaštitu sud može da:
 - 5.1 donese nalog za prestanak naloga za hitnu zaštitu; ili
 - 5.2 donese nalog za zaštitu.

Član 19

Žalbe

1. Na odluku o donošenju naloga za zaštitu može da se podnese žalba u roku od osam (8) dana od dana uručivanja odluke.
2. Na odluku o donošenju naloga za hitnu zaštitu, nezadovoljna strana ima pravo da uloži žalbu u roku od tri (3) dana.

3. Podnošenje žalbe ne odlaže izvršenje naloga za zaštitu ili naloga za hitnu zaštitu.

Član 20

Izmena, okončanje i produženje naloga za zaštitu

1. Kada dođe do promene okolnosti, šticeana strana ili izvršilac nasilja mogu da podnesu sudu zahtev za izmenu ili suspenziju naloga za zaštitu, pri čemu sud može da odluči da nalog za zaštitu:

1.1. ostane na snazi;

1.2. bude izmenjen;

1.3. bude okončan, ako sud proceni da su prestali da postoje svi razlozi zbog kojih je donet nalog za zaštitu.

2. Podnošenje zahteva za izmenu ili okončanje naloga za zaštitu ne odlaže izvršenje naloga za zaštitu.

3. Petnaest dana pre isteka naloga za zaštitu, šticeana strana ili njen ovlašćeni zastupnik, mogu da podnesu zahtev za produženje naloga za zaštitu. Ako nije podnet zahtev za produženje naloga za zaštitu, on automatski prestaje da važi na dan isteka njegovog trajanja.

4. Posle dobijanja zahteva za produženje naloga za zaštitu, sud može da:

4.1 okonča nalog za zaštitu sa danom isteka njegovog roka važenja; ili

4.2 odluči da produži nalog za zaštitu, ako nisu prestali da postoje razlozi zbog kojih je doneta zaštitna mera.

Član 21

Izmena, okončanje i produženje naloga za hitnu zaštitu

1. Sud može da odluči da potvrdi, izmeni ili okonča nalog za hitnu zaštitu, posle razmatranja zahteva koji je podneo izvršilac nasilja u porodici ili ovlašćeno lice.

2. Dva (2) dana pre isteka naloga za hitnu zaštitu, šticeana strana, njen ovlašćeni zastupnik ili zaštitnik žrtava može da podnese zahtev za produženje naloga za hitnu zaštitu.

3. Ako nije podnet zahtev za produženje naloga za hitnu zaštitu, on automatski prestaje da važi sa danom isteka njegovog trajanja.

4. Posle dobijanja zahteva za produženje naloga za hitnu zaštitu, sud može da:

4.1 odluči da produži nalog za hitnu zaštitu, ako nisu prestali da postoje razlozi zbog kojih je donet nalog za hitnu zaštitu;

4.2 okonča nalog za hitnu zaštitu sa danom isteka njegovog važenja.

Član 22

Nalog za privremenu hitnu zaštitu

1. Van radnog vremena sudova, zahtev za donošenje naloga za privremenu hitnu zaštitu može da podnese organima za sprovođenje zakona:

1.1 šticeana strana;

1.2. ovlašćeni predstavnik ili zaštitnik žrtava;

1.3. lice sa kojim je šticeana strana u porodičnoj vezi;

1.4. predstavnik centra za socijalni rad u mestu u kojem šticeana strana ima prebivalište ili boravište;

1.5. lice koje ima neposredna saznanja o jednom ili više dela nasilja u porodici nad podnosiocem zahteva.

2. Trajanje privremeng hitnog naloga istiće na kraju narednog dana radnog vremena suda.

3. Šef regionalne jedinice Policije Kosova protiv nasilja u porodici, ili vršilac dužnosti šefa regionalne jedinice Policije Kosova, može da donese nalog za privremenu hitnu zaštitu i odredi jednu ili više mera navedenih u članu 5,6,7 i 10 ovog Zakona, ako se on ili ona uveri da:

3.1. postoji osnov za verovanje da je izvršilac izvršio ili je pretio da će izvršiti bilo koje delo nasilja u porodici;

3.2. izvršilac nasilja predstavlja neposrednu i trenutnu pretnju po bezbednost, zdravlje ili dobrobit šticeane strane ili lica sa kojim je šticeana strana u porodičnoj vezi, koje treba zaštititi donošenjem naloga za zaštitu; i

3.3. donošenje naloga za privremenu hitnu zaštitu je potrebno u cilju obezbeđivanja zdravlja ili dobrobiti šticeane strane ili lica sa kojim je šticeana strana u porodičnoj vezi, koje treba zaštititi donošenjem naloga za zaštitu.

4. Zahtev za nalog o privremenoj hitnoj zaštiti može se podneti Policiji Kosova i od strane NVO koje imaju tačne informacije o nasilju u porodici i koje su familijarizovane sa žrtvom.

Član 23

Sadržaj naloga za privremenu hitnu zaštitu

1. U nalogu za privremenu hitnu zaštitu treba navesti:

- 1.1. meru koju je doneo šef regionalne jedinice Policije Kosova protiv nasilja u porodici, ili vršilac dužnosti šefa regionalne jedinice Policije Kosova;
- 1.2. trajanje naloga za privremenu hitnu zaštitu koji prestaje da važi završetkom narednog dana u toku kojeg sud radi;
- 1.3. napomenu da kršenje naloga za privremenu hitnu zaštitu predstavlja krivično delo;
- 1.4. obaveštenje da izvršilac nasilja može da dobije pomoć zakonskog zastupnika u pravnom postupku i
- 1.5. objašnjenje da posle isteka roka važenja privremene hitne zaštite, štice strana može da podnese zahtev za donošenje naloga za hitnu zaštitu, koji ako bude odobren, podrazumeva održavanje pretresa ili podnošenje zahteva za donošenje naloga za zaštitu na koji može da bude uložena žalba.

2. Nalog za privremenu hitnu zaštitu koji je doneo šef regionalne jedinice Policije Kosova protiv nasilja u porodici, ili vršilac dužnosti šefa regionalne jedinice Policije Kosova, treba odmah da bude uručen izvršiocu nasilja u porodici u skladu sa Zakonom.

3. Organi za sprovođenje zakona uručuju dole pomenutim licima po jednu kopiju naloga za privremenu hitnu zaštitu:

- 3.1. štice licu i ostalim licima čija se imena nalaze u nalogu za hitnu zaštitu;
- 3.2. podnosiocu zahteva;
- 3.3. lokalnim policijskoj stanici u mestu prebivališta ili boravišta štice strane i drugih lica koja se pominju u nalogu za privremenu hitnu zaštitu;
- 3.4. centru za socijalni rad u opštini u kojoj imaju prebivalište ili boravište štice lice i ostala lica koja se pominju u nalogu za privremenu hitnu zaštitu;
- 3.5. nadležnom opštinskom sudu i
- 3.6. zaštitniku žrtava

4. Nalog za privremenu hitnu zaštitu koji je izdao šef regionalne jedinice Policije Kosova protiv nasilja u porodici stupa na snagu i počinje da se sprovodi protiv izvršioca nasilja u porodici nakon mu bude lično uručen.

Član 24

Odgovornosti Policije Kosova

1. Policija Kosova treba da odgovore na svako obaveštenje o delu ili pretnji izvršenja nasilja u porodici ili kršenju naloga za zaštitu, ili naloga za hitnu zaštitu, bez obzira ko je prijavio slučaj.

2. Ako postoji osnovana sumnja da je izvršeno delo koje predstavlja nasilje u porodici, Policija Kosova privodi mogućeg izvršioca u skladu sa zakonom.

3. Policija Kosova koristi razumna sredstva za zaštitu žrtava i sprečavanje nastavljanja nasilja uključujući, ali ne ograničavajući se samo na njih, sledeće aktivnosti:

3.1. obezbeđenje posebne telefonske linije za prijavljivanje nasilja u porodici;

3.2. informisanje žrtava, zakonskog zastupnika ili zaštitnika žrtava o njihovim pravima u skladu sa ovim Zakonom, ili pravu da traže nalog za privremenu zaštitu shodno članu 22 ovog Zakona;

3.3. informisanje žrtava u vezi sa uslugama pravne i psihološke podrške, kao i ostalim vidovima pomoći koji su im na raspolaganju od strane vladinih institucija, kao i od strane ovlašćenih nevladinih organizacija koje pružaju svoje usluge žrtvama;

3.4. informisanje odgovarajućih pružalaca usluga iz stava 3.2 ovog člana o bilo kom slučaju nasilja u porodici i omogućavanje kontakta između pružaoca pomoći i žrtve, na zahtev žrtve;

3.5. obezbeđivanje transporta žrtvama i licima koje ona izdržava do zdravstvene ustanove u cilju medisinskog tretmana ili kontrole;

3.6. obezbeđivanje transporta žrtvama, a prema potrebi i licima koje žrtve izdržavaju do prihvatilišta ili drugog odgovarajućeg i sigurnog mesta, na zahtev žrtava;

3.7. ukoliko se ukaže potreba, obezbeđivanje zaštite licima koja su prijavila nasilje u skladu sa odgovarajućim zakonskim obavezama u vezi sa zaštitom svedoka;

3.8. Udaljavanje okrivljenog iz trajnog ili privremenog stana štíćene strane ili bilo kog njegovog dela u slučaju kada je nalogom za zaštitu ili nalogom za hitnu zaštitu propisana prethodna mera iz člana 7 ovog Zakona;

3.9. obezbeđivanje službenog kontakta za žrtve ili njihove zakonske zastupnike sa istražiteljima Policije Kosova ukoliko se zahteva dalja pomoć. Ukoliko nije prisutan nijedan istražitelj, tada bilo koji drugi uposlenik organa iz Policije Kosova za sprovođenje zakona treba da pruži pomoć žrtvama.

4. Policija Kosova sastavlja izveštaj u vezi sa slučajem nezavisno od toga da li je delo izvršeno ili ne, da li je neko pritvoren ili ne, i jednu kopiju tog izveštaja daju žrtvama, njihovim zakonskim zastupnicima i zaštitnicima žrtava.

5. ukoliko je žrtva mlađa od osamnaest (18) godina, ili nema punu poslovnu sposobnost ili kada su dela nasilja u porodici tako ozbiljna da utiču na bezbednost lica mlađeg od osamnaest (18) godina, ili kada nema punu poslovnu sposobnost i živi u istom stanu, Policija Kosova je dužna da slučaj odmah prijavi centru za socijalni rad u opštini u kojoj lice ima prebivalište ili boravište.

6. Ako postoji osnovana sumnja da je izvršeno delo nasilja u porodici, nezavisno od toga da li je izvršilac uhapšen ili da li je utvrđeno mesto na kojem se nalazi, Policija Kosova dužna je da redovno obaveštava žrtve ili njihove zakonske predstavnike i zaštitnike žrtava o statusu istrage, obezbeđujući informacije u vezi sa mestom na kojem se nalazi osumnjičeni izvršilac ili o njegovom puštanju iz zatvora.

Član 25 **Kršenje naloga o zaštiti**

1. Ko u celini ili delimično krši nalog za zaštitu, nalog za hitnu zaštitu ili nalog za privremenu hitnu zaštitu čini krivično delo koje se kažnjava novčanom kaznom od dvesta (200) do dvehiljade (2000) evra ili zatvorom u trajanju do šest (6) meseci

2. Stalno ponavljanje potpunog ili delimičnog kršenja naloga za zaštitu, naloga za hitnu zaštitu i naloga za privremenu hitnu zaštitu smatra se otežavajućom okolnošću za počinioca dela.

Član 26 **Krivično gonjenje dela nasilja u porodici**

1. Kršenje naloga za zaštitu, naloga za hitnu zaštitu ili naloga za privremenu hitnu zaštitu goni se po službenoj dužnosti.

2. Izdavanje naloga za zaštitu i naloga za hitnu zaštitu sa rešenjem suda, ne zabranjuje zainteresovanim stranama da pokreću krivični postupak u vezi sa činjenjem ili nečinjenjem koje predstavljaju krivična dela.

Član 27 **Kosovski program protiv nasilja u porodici**

1. Ministarstvo za rad i socijalno staranje, u saradnji sa: Ministarstvom za zdravstvo, Ministarstvom za pravdu, Ministarstvom za lokalnu administraciju, Ministarstvom za unutrašnje poslove, Ministarstvom kulture, omladine i sporta i Ministarstvom za obrazovanje, je odgovorno za podršku i izgradnju pomoćnih struktura i potrebne infrastrukture, koja služi za podršku i ispunjavanje potreba licima prema kojima je vršeno

nasilje u porodici, uključujući socijalnu pomoć i zdravstvene usluge, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

POGLAVLJE II PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 28 Primena

1. Vlada Kosova će, šest (6) meseci od stupanja na snagu ovog zakona, doneti podzakonska akta koja proizilaze iz ovog zakona.
2. Za slučajeve u kojima je sudski postupak počeo, do momenta stupanja na snagu ovog zakona sprovodiće se važeće odredbe

Član 29 Stavljanje van snage

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi UNMIK-ova Uredbu br. 2003/12 o zaštiti od nasilja u porodici.

Član 30 Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja u Sluzbenom listu Republike Kosovo.

**Zakon br. 03 L- 182
1. jul 2010.godine**

Predsednik Skupštine Republike Kosovo

Jakup KRASNIQI